

CUMELA

Jaarverslag sectie
Meststoffendistributie 2024

Beste leden,

Het afgelopen jaar was voor de meststoffendistributiesector bijzonder uitdagend. De mestmarkt stond opnieuw onder grote druk. We werden geconfronteerd met weersextremen, aangescherpte regelgeving en toenemende maatschappelijke en politieke aandacht. De aanhoudende regenval sinds oktober 2023 zorgde in het voorjaar van 2024 voor verzadigde bodems, waardoor het uitrijden van mest ernstig werd belemmerd. Dit bracht aanzienlijke uitdagingen met zich mee.

Daarnaast hadden beleidswijzigingen - zoals de verdere afbouw van derogatie, de introductie van bufferstroken en de uitbreiding van NV-gebieden - grote impact. Deze veranderingen beperkten de plaatsingsruimte verder, wat de druk op de mestmarkt aanzienlijk verhoogde. Ondanks deze moeilijke omstandigheden heeft onze sector opnieuw haar innovatieve en oplossingsgerichte kracht laten zien.

Het afgelopen jaar was er bovendien veel media-aandacht voor onze sector, waarbij onderwerpen als de stikstofproblematiek, de mestcrisis en aangescherpte bemestingsnormen werden belicht. Helaas werd de mestdistributiesector soms neergezet als niet-transparant, met beschuldigingen van prijsopdrijving. Dit onderstreept het belang van een gezamenlijk en feitelijk verhaal richting politiek en maatschappij, om duidelijk te maken dat wij een dienstverlenende en innovatieve sector zijn die al meer dan 40 jaar oplossingen biedt voor de primaire sector.

Het sectiebestuur heeft zich intensief ingezet om deze uitdagingen het hoofd te bieden. We hebben contacten gelegd met media, politici en overheidsinstanties om ons verhaal te vertellen en misvattingen recht te zetten. Hoewel processen binnen de politiek en overheid soms trager verlopen dan wij als ondernemers zouden wensen, blijven we ons onvermoeibaar inzetten voor de belangen van onze sector.

Met trots kijk ik terug op de inzet van ons sectiebestuur, de samenwerking met andere organisaties en onze gesprekken met overheidsinstanties. Hoewel niet alles direct resulteerde in concrete veranderingen, blijven wij ons inzetten voor een sterke, transparante en toekomstbestendige meststoffendistributiesector.

Een bijzonder moment dit jaar was het afscheid van John Hendriks, die na twaalf jaar zijn bestuursfunctie neerlegde. We zijn John enorm dankbaar voor zijn inzet en betrokkenheid bij onze sectie en hopen in de toekomst nog gebruik te mogen maken van zijn kennis.

In dit jaarverslag presenteren we de belangrijkste onderwerpen waar we ons als bestuur van de sectie Meststoffendistributie in 2024 mee hebben beziggehouden. Hoewel niet alles in detail is opgenomen, hopen we je hiermee een duidelijk overzicht te geven van ons werk en onze prioriteiten. We kijken uit naar 2025, waarin we opnieuw samen werken aan de uitdagingen en kansen binnen onze sector.

Met vriendelijke groet,

Johan Mostert
Voorzitter Sectie Meststoffendistributie

Inhoudsopgave

Belangrijkste punten uit 2024	4
Druk op de mestmarkt	5
Gesprek met de minister.....	5
Verlenging uitrijdperiode drijfmest.....	5
Export	5
Realtime Vervoersbewijs Dierlijke Mest (rVDM)	6
7 ^e en 8 ^e actieprogramma	6
Samenwerking.....	7
Kwaliteitssystemen	7
RENURE	7
Fertigarant.....	7
Keurmest	8
European Fertiliser Product Regulation (FPR).....	8
Tot slot.....	8

Belangrijkste punten uit 2024

Terugblik op 2024

2024 werd gekenmerkt door een reeks uitdagingen, waaronder:

- **Weersextremen:** acht maanden van aanhoudende regen hebben gezorgd voor verzadigde bodems en beperkingen bij het uitrijden van mest.
- **Beleidswijzigingen:** minder plaatsingsruimte door de afbouw van derogatie, bufferstroken en NV-gebieden.
- **Negatieve publiciteit:** de mestdistributiesector werd in de media en politiek bekritiseerd vanwege vermeende prijsopdrijving en een gebrek aan transparantie.

Druk op de mestmarkt

In 2023 liepen we vooruit op de toenemende druk op de mestmarkt die wij voorzagen en namen we het initiatief om de minister te benaderen om in gesprek te gaan over mogelijke oplossingen.

Ook in 2024 hebben we de minister via een brief benaderd met het verzoek om in gesprek te gaan over mogelijke oplossing, waarbij wij inzien - en ook bij haar aan hebben gegeven - dat er onorthodoxe maatregelen genomen moeten worden. Dit gezien de volle mestopslagen bij veehouders en de afnemende plaatsingsruimte. Hoewel een direct gesprek met de minister nog niet heeft plaatsgevonden, onderhouden we intensief contact met het ministerie, de NVWA en de RVO.

Gesprek met de minister

We hebben in 2024 meerdere brieven gestuurd aan de minister met verzoeken om oplossingen zoals seizoensverlenging, nieuwe exportmogelijkheden en om met elkaar in gesprek te gaan over mogelijke andere oplossingen.

Verlenging uitrijdperiode drijfmest

Dankzij onze inspanningen werd het uitrijdseizoen verlengd met twee weken, wat verlichting bracht in een periode van hoge druk. Deze verlenging gaf ruimte aan de praktijk om de laatste bemesting van het grasland zo uit te voeren dat dit tot maximale benutting van de mineralen leidt. Het afgelopen seizoen heeft hiermee ook ons pleidooi om af te stappen van kalenderlandbouw weer versterkt.

Export

Onderzoek onder leden, met een respons van bijna 300 deelnemers, heeft kansen in kaart gebracht voor het vergroten van de export. Al blijven regelgeving en weerstand van ontvangende landen een uitdaging. Het verkennen van nieuwe markten vergt tijd en wordt beïnvloed door factoren zoals weersomstandigheden, kosten en regelgeving. We blijven deze mogelijkheden onderzoeken en stimuleren. Ook de minister zet in op export. De minister heeft in haar mestaanpak de signalen die we over het jaar heen hebben gegeven opgepakt en zet in op het vergroten van de export van mest. Cumela wordt door haar ambtenaren nauw betrokken bij het uitwerken van haar plan. Hoewel we het niet altijd eens zijn met de wijze waarop dingen worden opgepakt of het tijdsbestek waarin dit wordt gedaan, ondersteunen wij de minister wel, zodat we samen kunnen werken aan een toekomstbestendige sector.

Realtime Vervoersbewijs Dierlijke Mest (rVDM)

Hoewel we in 2023 voor het transport van mest binnen Nederland al over waren gegaan op het rVDM-systeem, zijn vanaf februari 2024 ook alle import en export transporten overgegaan op dit systeem. Dankzij onze gesprekken met de overheid zijn verschillende knelpunten in het systeem aangepakt. Wij blijven dit nauwlettend monitoren.

Daarnaast is de offlineapplicatie geïntroduceerd. Deze app biedt een oplossing bij systeemstoringen, waarbij de papieren bon als laatste redmiddel gebruikt kan worden als de offline app ook niet werkt.

Cumela heeft in overleg met de overheid knelpunten in het systeem aangekaart, wat heeft geleid tot verbeteringen. We blijven wijzigingen in het proces nauwlettend volgen en wanneer.

7^e en 8^e actieprogramma

Hoewel het 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn nog in volle gang is, worden tegelijkertijd de voorbereidingen getroffen voor het 8^e Actieprogramma. Het 7^e Actieprogramma heeft de sector geconfronteerd met strengere regels, zoals de uitbreiding van bufferstroken, de verplichting tot vanggewassen en de verdere afbouw van derogatie.

Deze maatregelen hebben geleid tot een verdere beperking van de plaatsingsruimte en hebben de druk op de mestmarkt aanzienlijk vergroot. Tijdens de evaluatie van het 7e Actieprogramma heeft Cumela het belang benadrukt van een werkbaar en toekomstgerichte aanpak. Daarbij hebben we gepleit voor beleid dat zowel haalbaar en uitvoerbaar is voor ondernemers als bijdraagt aan de verbetering van grond- en oppervlaktewater.

Ook bij het komende 8e Actieprogramma zijn wij nauw betrokken. Dit biedt kansen om verbeteringen aan te brengen in het mestbeleid. Hoewel de maatwerkaanpak die we met het 7e Actieprogramma hadden opgesteld — en waar we veel tijd aan hebben besteed — niet is overgenomen door de overheid, blijft Cumela actief betrokken bij de voorbereidingen en gesprekken met het ministerie om invloed uit te oefenen op het 8e Actieprogramma.

Afgelopen jaar is een breed consortium van landbouwpartijen meerdere keren bijeengekomen bij Cumela. De inzet van dit consortium is om gezamenlijk een lijn te ontwikkelen voor het 8e Actieprogramma, dat in 2026 van start gaat. De gezamenlijke conclusie is dat het huidige beleid, gebaseerd op maatregelen voor iedereen, niet meer werkt. We vragen aandacht voor praktische oplossingen en innovatie binnen de mestketen. Wij blijven aandringen op een afstap van de kalenderlandbouw en een verschuiving richting doelsturing. Beleidsmaatregelen moeten niet alleen ambitieus en gericht op Europees beleid zijn, maar ook realistisch en uitvoerbaar.

De akkerbouw, groenteteelt en bloembollenteelt neigen naar een aanpak waarin jaarlijks per perceel wordt gemeten wat er aan stikstof achterblijft. De melkveehouderij overweegt momenteel of zij zich bij deze aanpak aansluit voor de ruwvoerteelt. Als groep blijven we echter gezamenlijk in gesprek met de overheid.

Samenwerking

Ook afgelopen jaar hebben we weer met veel verschillende partijen samengewerkt aan de toekomstbestendigheid van onze sector:

- We namen deel aan de LVVN-expertgroep om oplossingen voor weersextremen en regelgeving te vinden. Deze bestaat uit onderzoekers en vertegenwoordigers van de verschillende branches. Naar aanleiding van onze inspanningen heeft de minister besloten de aanwendperiode met twee weken te verlengen en de datum voor het inzaaien van vanggewassen en groenbemesters met drie weken op te schuiven.
- Het ministerie van LVVN heeft een tweewekelijks overleg geïnitieerd met de partijen uit de Eerlijke Mestketen en het Nederlands Centrum Mestverwaarding (NCM) om de druk op de mestmarkt te bespreken en mogelijke oplossingen te verkennen. Hoewel oplossingen schaars zijn, blijven we actief deelnemen aan deze overleggen.
- In samenwerking met de partijen van de Eerlijke Mestketen (LTO, POV, TLN en Cumela) blijven we samenwerken aan een eerlijke keten en blijven we gezamenlijk op zoek naar oplossingen voor de problemen die spelen in de keten, waarbij we de belangen van onze eigen sector niet uit het oog verliezen.

Kwaliteitssystemen

RENURE

Op 22 maart 2024 kondigde minister Adema aan dat de Europese Commissie versneld voorstellen zal doen voor de toelating van RENURE (REcovered Nitrogen from manURE) als kunstmestvervanger. De verwachting is dat de toelating van Renure tot een verlichting op de druk op de mestmarkt zal leiden.

Op 19 april 2024 publiceerde de Europese Commissie haar voorstel voor de toelating van RENURE. Cumela heeft op dit voorstel gereageerd. Waarbij we op een drietal punten hebben aangegeven wat we graag gewijzigd zouden zien in het voorstel. Dit betreft de volgende drie punten:

- De voorwaarde ten aanzien van de afwezigheid van pathogenen.
- De beperking tot drie technieken.
- De limiet van 100 kg N per hectare.

Momenteel is er in Brussel nog geen definitief besluit genomen over het voorstel en de ingediende reacties. Cumela blijft zich inzetten voor de toelating van RENURE en de ontwikkeling van een gedegen kwaliteitssysteem.

In afwachting van de Europese goedkeuring heeft het ministerie de pilot Mineralenconcentraat en de pilot Kunstmestvrije Achterhoek met een jaar verlengd, tot en met 31 december 2024.

Fertigarant

De ontheffing voor de dertien bedrijven die Fertigarant-gecertificeerd zijn, liep in december 2024 af. Op verzoek van Cumela en op basis van het bewijs dat Fertigarant een goed

functionerend kwaliteitssysteem is, heeft de minister besloten de ontheffing met twee jaar te verlengen.

Keurmest

Begin 2024 heeft de stuurgroep van de Eerlijke Mestketen uitgebreid gesproken over de relevantie en toegevoegde waarde van KeurMest in de huidige tijd. Daarbij is opnieuw gekeken naar het eerder genomen besluit om KeurMest en de MineralenManager stil te leggen. De stuurgroep heeft alle betrokken partijen gevraagd bij hun achterban te inventariseren:

- welke beleidsvoordelen zij essentieel achten voor invoering;
- welke voordelen minder belangrijk zijn;
- of er nog beleidsvoordelen ontbreken.

Naar aanleiding van de raadpleging binnen de achterban heeft de stuurgroep van de Eerlijke Mestketen besloten om vast te houden aan haar eerdere standpunt. Hierdoor blijft de ontwikkeling van KeurMest en de MineralenManager voorlopig on hold staan. Voor Cumela blijft het van belang dat wanneer we doorgaan met KeurMest de gehele keten mee doet.

European Fertiliser Product Regulation (FPR)

Het afgelopen jaar markeerde een belangrijke mijlpaal: dierlijke mest is, na vele jaren van intensieve lobby door CUMELA en haar Europese partners, toegevoegd als component in de European Fertiliser Product Regulation.

Dit betekent dat meststoffen op basis van dierlijke mest, mits op de juiste wijze behandeld en geproduceerd, nu CE-gemarkeerd kunnen worden.

Dankzij deze ontwikkeling hebben deze meststoffen een officieel eindpunt bereikt in de veterinaire keten en mogen zij vrij verhandeld worden binnen de gehele Europese Unie. We zijn er trots op dat inmiddels drie Cumela-leden als eerste gecertificeerd zijn om het CE-keurmerk af te geven.

Tot slot

In dit jaarverslag hebben we een samenvatting gegeven van de onderwerpen waar het bestuur zich in 2024 mee bezig heeft gehouden. We hopen dat dit verslag een goed beeld geeft van onze inzet en resultaten. Mocht je vragen hebben of bepaalde onderwerpen verder willen bespreken, neem dan gerust contact met ons op.